

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

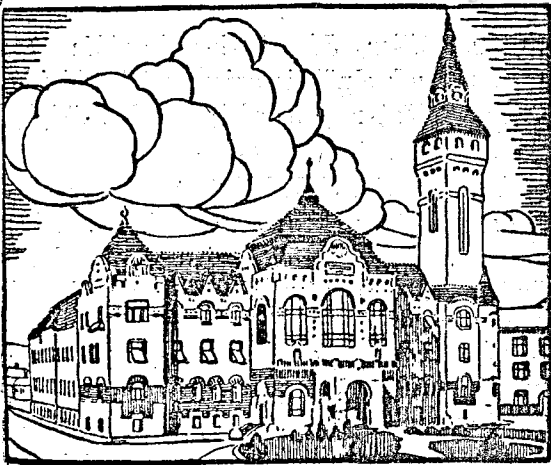
Nemzetgyűlés Vásárhelyen.

A székelyek anyavárosa: Székelyudvarhely után a székelyek fővárosa: Marosvásárhely volt pár napig lüktető szíve és gondolkodó agya az erdélyi magyarságnak. De amíg ott az általános politikai helyzet keretében egy párttagozat helyi bajai és kívánalmait jutottak kifejezésre, itt az egész erdélyi magyar közélet három esztendejének képe tárult föl az összmagyarság képvisellete előtt.

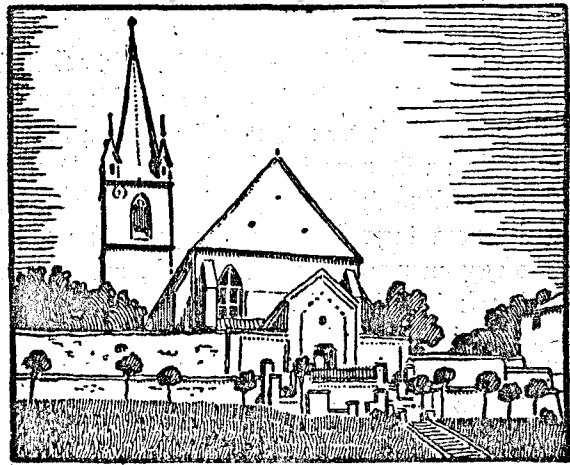
az értékes gondolatokra és kezdeményezésekre azonban vissza fogunk térni.

A gyűlés főbb eseményei a következő sorrendben zajlottak le.

Ötezer ember feszült figyelmében emelkedett elsőnek szólásra dr. gr. Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke. Beszédében lesújtó bírálatot mondott a kormány működéséről és részletekig menő elő-

A városháza Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi ref. templom

'Az Országos Magyar Párt marosvásárhelyi nagy gyűlésének méretei minden tekintetben megfeleltek egy nemzet tekintélyének és méltóságának. A gyülekezet számban igazán országos méretű volt, hangulatban, lelkesedésben, megnyilvánulásában fölemelő képet mutatott s ami fő: bizonyára áldásos magvetés volt a jövő számára.

Nincs terünk, hogy minden részletre, minden érdemes szereplésre és hozzászólásra kiterjedő leírást adjunk a gyűlés lefolyásáról,

adásában ismertette azokat a súlyos sérelmeket, amelyek a magyarságot jogainak minden téren való érvényesítése közben érték. Kifejtette Bethlen György gróf, hogy a nemzeti-parasztpárt kormánya, mikor ellenzékben volt, ígérte a kisebbségi jogok megadását, mikor azonban kormányra jutott, a kisebbségi jogok megadása helyett megbontotta a kisebbségi és az uralkodó fajhoz tartozó polgárok között a békét. Bethlen beszédéből a következőket ragadjuk ki:

— Nem egy párt gyülekezetét alkotjuk, nem hozott ide körünkbe senkit érdek, vagy a kormányrajutás kilátása. Mi büszkén, bátran és határozottan valljuk, állítjuk, és hirdetjük, hogy a Romániában élő magyar nemzet egyetemét képviseljük. Programunk is eltér a politikai pártok programjától, mivel az nem emberi ravaszkodás mesterkéltszüléménye, nem emberi gyarló kívánság, hanem Isteni természeti törvényből fakad, amely mint ilyen, következményeivel együtt mindenkire egyaránt kötelező, akit magyar anya szült és amely az itt élő más nemzetektől is tiszteletet követel maga számára.

— Jelszavunk a szorongatott magyar nemzetünk, nemzeti mivoltunk megőrzéséért való védekező harc, amelyet a létfenntartás ösztöne tett nemzedékünk történelmi feladatává és kötelességévé.

— Itt most már nem lehet helye a semlegességnek, mivel végeredményben már ez is bűn a küzdők táborával szemben, akiknek erejét gyengíti és az ellenfelet erősíti. Az egység és összetartás nálunk élet-halál kérdése.

— Kivánom, hogy ne fogyatkozzunk meg soha jó magyar érzelmünkben, amelyet még a jelen rettenetes társadalmi és gazdasági csapásai közepette is épen megőriztünk. Órizzuk meg nemzeti küzdelmünkben az örök eszmékben való hitünket, azt az erőt, amely a csüggedéstől és az összeroskadástól megóvott eddig is, bizva-bizzunk az Isteni gondviselésben, amely nem tagadja meg kegyelmét azoktól, akik egy nemes eszméért tünek, szenvednek, küzdenek és áldoznak!

Az elnök beszédét a párttagozatok kiküldötteiből és messzi földről egybesereglett földművesekből álló hallgatóság dörgő tapssal és éljenzéssel köszönte meg.

Dr. gr. Bethlen György után dr. Inczedy-Joksmán Ödön, ügyvezető alelnök emelkedett szólásra és beszámolt a pártközpont tevékenységének legfontosabb tényeiről. Különösen kiemelte az ügyvezető alelnök annak a kulturális munkának a jelentőségét, amit a pártközpont a népkönyvtárak szervezése útján végzett. Hangsúlyozta beszámolójában: kisebbségi sorsunkban feltétlenül szükséges, hogy lelkeszaink felekezeti különbség nélkül bekapcsolódjanak híveink gazdasági életébe is. Bejelentette, hogy a pártközpont mindent el fog követni arra nézve, hogy a magyar felekezetek teológiai a gazdasági szakoktatást olyan mér-

tékben vezessék be, ahogy azt a mai kor változott viszonyai megkívánják. Beszéde az ügyvezető alelnököt is hosszú ideig ültetelte a hallgatóság.

Ezután Hinleder Fels Akos az udvarhelyi tagozat küldöttségének vezetője állott fel és teremben levők tomboló lelkesedése mellett határozati javaslatot terjesztett elő a román magyar kisebbség kívánságairól. Nagy jelentőségű, egyetemes, magyar nemzeti értékű szövege, amelyet tüzetesebben fogjuk ismertetni.

Ezután dr. Willer József képviselő emelt be a parlamenti csoport működéséről. Előadta azokat a nagy nehézségeket, amelyekkel a magyar parlamenti csoport tagjai meg kell küzdeniök az eljárások és segélynyújtások során. Különösen kiemelte Willer, hogy anyagilag milyen szomorúan fest a bukaresti pártiroda helyzete. Senki sem fizet ugyan a pártirodának a munkálatokért. Pedig, mint Willer kifejtette, csak bélyegre 40 ezer lejt költött a múlt évben a bukaresti pártiroda. Például felhozta Willer, hogy májusban lej folyt be költségekre a pártirodába, pedig költségek ennek az összegnek a huszszorosát rugtak.

Dr. Willer József beszámolója után a szakosztályok elnökei terjesztették elő jelentéseiket az előző napon lefolyt szakosztályi gyűlésekről.

Elsőnek dr. Jakabffy Elemér, a kisebbségi szakosztály elnöke számolt be. Előadta, hogy a magyar parlamenti csoport elszánta magát a magyarság jogaiért, de sem a kormánytól, sem a Nemzetek Szövetségénél nem talált meghallgatásra. A csiki Magánjavak ügyéről például a Nemzetek Szövetsége husz hónap halogatás után tárgyalta le. Ugyanakkor a román sziléziai zsidó tisztviselő kérését három hónap alatt méltányosan elintézték.

Paál Árpád dr., a közművelődési szakosztály munkájáról számolt be és nagy jelentőségű határozati javaslatot terjesztett elő a kisebbségi kulturális önkormányzatáról. A gyűlésnek erre az óriási jelentőségű tárgyról szintén vissza fogunk térni.

Végül dr. Gyárfás Elemér, a közművelődési bizottság munkásságáról számolt be, hangsúlyozva, hogy a világgazdasági válság és a hatalmi kormányintézkedések ellen csak a közös tudunk védekezni, ha összefogunk. A közgyűlési üggyében Bethlen gróf udvarhelyi be-

ben, elmondottakhoz hasonlóan, az adós és hitelőző közötti békés megegyezést ajánlotta.

Ezután a felszólalóknak egész hosszú sora fejezte ki bizalmát és elismerését a pártvezetőségnek és a magyar parlamenti csoportnak azért a lelkes és áldozatos munkáért, amit kifejtettek.

A gyűlés utolsó pontjaként a tisztujtás szerepelt. A nagy gyűlés egyhangú lelkesedéssel dr. gr. Bethlen Györgyöt választotta meg az Országos Magyar Párt elnökéül, a többi tisztségeket nagyjában változatlanul a régi személyek megválasztása útján töltötték be.

Megemlítjük, hogy a karikás magyarok és a kommunisták által félrevezetett magyarság néhány tagja meg akarta zavarni a mindvégig méltóságteljes és lelkes hangulatban folyó gyűlést. Szándékuk azonban meghiúsult, mert a magyarság ezernyi tömegével szemben gyáván elhallgattak és elmenekültek a teremből, mikor látták, hogy konkolyhintésük nem sikerült.

*

A nagy gyűlésnek mintegy szivedobogását dr. Hinleder Ákos a következő beszédben fejezte ki:

A kormány részéről állandóan azt hangoztatják a külföld felé, hogy Romániában a magyarság megelégedett, boldog életet él. Vajjon lehet-e ilyesmit mondani, amikor a magyarság ellen olyan támadások történnek, mint nemrégiben Tordán, Sinfalván, Marosludason? A kormány jóakartát napról-napra megcáfolják azok az intézkedések, amelyek a csekély számban levő magyar tisztviselőket, vasutasokat is kiszorítják állásukból, a magyar tanítókat és lelkészeket a legmostohább bánásmódban részesítik, a felekezeti iskolák működését a legkülönbözőbb ürügyekkel zavarják, az állami iskolák magyar tagozatait bezárják, vagy olyan tanítókkal vezéttetik, akik magyarul nem tudnak.

A magyarság ellen az adókövetések és behajtások alkalmával a legválogatottabb zaklatásokat alkalmazzák. Az egyik székely faluban például a határon levő esztenára cégtábla-adót vetettek ki, azokat a falukat pedig, amelyek télen szalmakalapot fontak külön ipari és kereseti adókkal sújtották, úgy hogy kénytelenek voltak téli munkájukról lemondani. Hogy milyen kisebbséggel az adóztatás, semmi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy míg

a mezőgazdák adóit hat százalékkal szállították le románlakta vidékeken, addig a magyarlakta Székelyföldön 15%-kal emelték.

Az ipari és kereskedelmi életet általában halálraítélő adóztatást pedig a kisebbségi iparosokkal és kereskedőkkel szemben hajtják végre a

legteljesebb kiméletlenséggel. A magyar nyelv használatát a közigazgatásban állandó támadások érik, holott erről a használati jogról a magyar nép nem fog lemondani soha.

Azokat a közigazgatási választott testületeket, amelyekben a magyarság lényeges számban érvényesülhetne, nem engedik működni s az interimárok uralmát tartják fenn, ami ellen a Magyar Pártnak tiltakoznia kell.

Beszéde végén előterjesztette a következő határozati javaslatot:

A romániai magyar nemzetnek a marosvásárhelyi országos nagygyűlésen megjelent kiküldötti felemelik tiltakozó szavukat azok ellen a folytonos és a 15 éves kisebbségi sorsban állandóvá vált támadások ellen, amelyek rendszeresen megakadályozzák a magyarságot a természeti és emberi törvényeknek megfelelő nemzeti életének a megvalósításában. Sajnálattal állapítja meg a nagygyűlés, hogy nemzeti létünk ellen annak az országnak a kormányzati rendszerei intézik, vagy nézik el ezeket a kibíratatlan támadásokat, amely ország a nemzete felszabadításának és boldogjátételének a jelszava alatt írt nemzetközi szerződések által lett területileg nagyobb s hogy e támadásokat annak a nemzetnek a részéről kell elszenvetnünk, amelynek nemzeti életével szemben mi mindig türelmes magatartást tanusítottunk. A nemzet üldözés kialakult rendszeréből csak példaképpen jelöli meg a nagygyűlés: a faji és felekezeti gyűlöletből eredő s a kisebbségi polgárok testi és vagyoni javai ellen irányuló merényleteket, amelyek sorozatos ismétlődések után legujabban a sinfalvi és más hasonló esetekhez vezettek — a magyar nemzetiségű tisztviselőknek a közhivatalokból keresett ürügyek alapján való tömeges elbocsátását, — a magyar ifjuság közpályákon való elhelyezkedésének a megnehezítését és meggátlását, — az elnemzetiellenitést szolgáló iskolai sérelmeket, — a gazdasági tönkretételnek különösen az egyenlőtlen adózási rendszerben jelentkező állandó szándékosságát, — az anyanyelv intézményes elfojtását, — és végül a demokratikus népi közigazgatás helyett a kinevezett előjárók és tanácsosok útján végzett hivatalnok jellegű közigazgatásnak az állandósítását. — A Magyar Párt, mint a romániai magyarság nemzetársadalmi szerve, mindezen sérelmek ellen, országos nagygyűlése útján nyilvánosan és ünneptélyesen tiltakozik s a nemzeti elnyomással szemben életjogaihoz való ragaszkodásának s az azokért való hűségének a nemzeti közérzület erejével ad kifejezést.

Külföld

Uj magyar-osztrák állam? Nagy riadalmat okozott Európa nemzetközi világában az a hír, hogy Magyarország és Ausztria egységes állammá alakulása komoly tárgyalás anyaga, sőt, arról is szó van, hogy a két állam Habsburg uralkodó alatt perszonális unióvá alakul. Különösen a kisantant államaiban fogadták nagy izgatottsággal ezt a hirt, sőt a cseh kormánykörök nem elégedtek meg azzal, hogy diplomáciai közbelépést helyezzenek kilátásba, hanem háborúval (!) fenyegetődtek, ha a terv megvalósításához hozzákezdenének. Még nagyobb meglepetést kellett azonban a hír magukban a közvetlenül érdekelt államokban: Magyarországon és Ausztriában, annyival inkább, mert mindkét állam miniszterelnöke röviddel ezelőtt határozottan elutasította az egyesülés gondolatát. Az új hirt is határozott módon cáfolta meg mindkét állam kormánya külön-külön. Már ezekből is látnivaló volt, hogy az egyesülés tervének híre máshonnan indult el, nem ebből a két államból. Azután ki is derült, hogy így van. A terv — Mussolini gondolatából — Franciaországban készült és a francia külügyminiszter az apja, aki Zita asszony magyar királynéval jó viszonyban van, sűrűn érintkezik vele s akinek nem volna ellenére a Habsburgok újabb trónra ültetése. Most azonban ő is elállott a tervtől. Bizonyosan a kisantant ellenzésére. De talán azért is, mert nincs rá hajlandósága sem Magyarországnak, sem Ausztriának.

A magyar pénzügyminiszter sikere. Londonban ért el jelentős sikert a magyar pénzügyminiszter a világgazdasági tanács-

Rheumánál,
hülésnél, foglájásnál,
bedörzsölésre

JUNO

sósórszesz

Ügyeljünk a névre

kozáson tett indítványával. Ez az indítvány arra irányul, hogy a kisebb középeurópai államok külföldi hitelezői külön-külön egységes képviselőről gondoskodjanak s így módon biztosítsák követeléseik egységes rendezését. Az angol pénzügyminiszter nagy elismeréssel nyilatkozott erről a tervről. Ez egészen érthető is, hiszen a mai nehéz helyzetben ilyen fontos kérdésben csak egységes eljárással lehet eredményt elérni, ez pedig még inkább érdeke a hitelezőknek, mint az adósoknak.

A londoni tanácskozások. A múlt héten nyugtalanító hírek kerültek forgalomba a világgazdasági tanácskozásokról, annyira, hogy már-már kudarcot kezdtek tartani. Szerencsére ezek a hírek túlzottaknak bizonyultak. Alapot az adott reájuk, hogy Amerika kiküldöttei nagy nehézségeket támasztottak, különösen a valutakérdésekben. Kitént azonban, hogy ennek a maguktartásának az volt az oka, hogy nem volt határozott utasításuk. Azóta azonban megérkezett Londonba az amerikai elnök pénzügyi főtanácsadója, még pedig olyan utasítással, amely a tanácskozások kedvező eredményét biztosítja, úgy, hogy az angol külügyminiszter jogot érzett annak kijelentésére, hogy a tanácskozások jobblét felé fogják elindítani a világot.

Csökkentik a gabonatermelést. A négy legnagyobb gabonatermelő állam: Amerika, Kanada, Argentina és Ausztrália abban egyeztek meg, hogy a jövő évben a gabonával bevetett területeket tíz százalékkal csökkentik.

A két utóbbi állam, főként Ausztrália nem volt hajlandó hozzájárulni a megállapodáshoz, de mégis elfogadták azt, amikor Amerika és Kanada régi készleteik forgalomba bocsátását helyezte kilátásba. Ezzel ugyanis az argentinai és ausztráliai buza majdnem értéktelenné vált volna. Az új megállapodás feltételül emelni fogja a gabona árára s ezzel könnyít a gazdák terheit.

Benes terve. A cseh külügyminiszter a kisantantból, Magyarországból, Ausztriából, Lengyelországból s esetleg Bulgáriából szeretne gazdasági egységet alkotni külön és feltűnően hangsúlyozva, hogy ez a tisztán gazdasági alakulat nem érintené az egyes államok politikai függetlenségét. Az újonnan bevonni kívánt államok kormányai még nem nyilatkoztak a tervről s nem is valószínű, hogy a világgazdasági tanácskozás befejezése előtt nyilatkozzanak, mert annak eredményei bizonyára fogynak adni valamilyen utmutatást épen a gazdasági kérdések rendezésére. Az azonban máris valószínűnek látszik, hogy előbb politikai téren is lényegesen enyhülnie kell a mai elég feszült helyzetnek.

Angol képviselők a revízióért. Hat neves angol képviselő — öt konzervatív, egy munkáspárti — írásbeli indítványt adtak be az alsóházban az angol kormányhoz, hogy a szinmagyarnak tekintendő elszakított területek visszacsatolása iránt a kormány a Népszövetségnél sürgősen terjesszen elő indítványt. Az előterjesztést rokonszenvesen fogadták.

Belpolitikai hírek

Tovább huzzák a csikmegyei Magánjavak ügyét. Ismeretes, hogy a Nemzetek Szövetsége a Csiki Magánjavak ügyében, ha nem is hozott igazságos döntést, annyiban az ítéletet kedvezőnek nevezhetjük, hogy a hatalmas vagyomból visszaítélt egy keveset a székelységnek. Ugy látszik, hogy a román kormány még a veszett fejsze nyelét is sajnálja a székelyektől, mert az ügy rendezése állandóan késik. Eddig csupán annyi történt, hogy a kormány három tagu bizottságot küldött ki a genfi határozat végrehajtásának előkészítésére. Ez a bizottság eddig semmit sem csinált. Legujabban olyan jelek észlelhetők, hogy a kormány az idők végtelenségéig ki akarja húzni a népszövetségi ítélet végrehajtását. Elhatározta ugyanis a minisztertanács, hogy az ügyet törvénnyel fogja rendezni. Igen ám, de mikor kerülhet sor erre? Legjobb esetben novemberben, mikor ismét összeül a parlament. Akkor pedig, ha meg is hozzák a törvényt, már tél van és a javaknak a helyszínen való visszaadása lehetetlen. Ilyenformán a legjobb esetben a jövő év nyarán kaphatja vissza a székelység elvesztett vagyont. Ez azt jelenti, hogy két esztendő is kell ahhoz, hogy a genfi határozatot végre lehessen hajtani.

Az Országos Magyar Párt értesítése az esküt nem tett vasutasok ügyében. Az Országos Magyar Párt a vármegyei és városi tagozati elnökségekhez 798—1933. szám alatt értesítést küldött az esküt nem tett magyar vasutasok ügyében. A Magyar Párt közli, hogy az országos nyugdíjpénztár az esküt nem tett

vasutasok nyugdíjazás iránti kéréseit azzal utasítja el, hogy a Casa Muncii-ba tartoznak és így rájuk az esküt nem tett tisztviselőkről szóló törvény nem vonatkozik. Közli a Magyar Párt elnöksége, hogy az esküt nem tett vasutasok a Casa Generala de Pensiuuni-nak jentí értelmű határozatát az ebbe a csoportba tartozó magyar vasutasok 60 nap alatt felebbezzék meg a Curtea de Conturi-hoz, mert ha ebből a felebbezési határidőből lekésnék, soha többet nem juthatnak jogos igényeikhez. A felebbezés indokolásául felhozandó, hogy az 1929 évi augusztus 20-án kiadott „Lege pentru modificarea unora din dispozițiunile legii generale de pensiuante din 15 Aprilie 1925”, értelmében nincs különbség abban a tekintetben, hogy az érdekelt köztisztviselő melyik nyugdíjintézet tagja volt és ettől függetlenül joga van a nyugdíjhoz.

Távozik a pénzügyminiszter. Madgearu, pénzügyminiszter távozóban van. A pénzügyminiszter távozása a londoni világgazdasági konferencián tanúsított magatartásával áll összefüggésben. A kormány tagjai, különösen pedig Titulescu, külügyminiszter ugyanis niincsenek megelégedve Madgearu londoni szereplésével. Ez az ügy okozta Madgearu visszavonulását.

Megszűnik az ostromállapot. Hir szerint a Románia egyes vidékein fennálló ostromállapotot a kormány rövidesen megszünteti. A kormány tagjainak ugyanis az a felfogása, hogy Romániában jelenleg teljes rend és nyugalom van, ami feleslegessé teszi az ostromállapot további fenntartását.

Terjesszük a „Magyar Nép“-et!

Hírekről

Elöntötte az árvíz a vajdahunyadi esángótelepet. Vajdahunyd környékén másfél óráig tartó felhőszakadás volt. Az árvíz óriási károkat okozott Vajdahunyadon. A Cserna-patak a esángótelepesi házak környékén kiöntött. A szabályozatlan medrű patak gyakori kiöntései sok házat már lakhatatlanná tettek. A esángók lépéseket tettek, hogy a Cserna medrét hatóságilag szabályozzák.

Bomba robbant a Szent Péter templomban. A római Szent Péter templom előcsarnokában mise közben bomba robbant. A robbanásnak szerencsére nincs halálos áldozata. A sebesültek közül csak egynek súlyosabb az állapota.

Szerencsétlenség történt a zsuki lóversenyen. Az alsózsuki lóversenyen egy ló lovassával együtt nekirohant egy kiálló végű korlátnak. A kámpósvégű rud valósággal felnyársalta a szerencsétlen állatot. Lovassa kisebb agyrázkódással menekült meg a szerencsétlenségből.

Alaptalan vádat emeltek egy református lelkész ellen. Nehány nappal ezelőtt Szilágy megyében az a hir terjedt el, hogy Csizsár Gyula, pelei református lelkész kilützte lakására a magyar nemzetiszínű lobogót, ezért letartóztatták a csendőrök és bekisérték Zilahra. Az eset azonban nem így történt. A pelei parókián dohány és öngyújtó után kutattak. Ebből az alkalomból átvizsgálták az egyház irattárát is. Az irattárban a csendőrök egy magyar nemzetiszínű lobogót találtak. Ezt lefoglallák. A csendőrség Csizsár Gyulát bekisérte a zilahi ügyészségre és bevitte az elvett lobogót is. Az ügyészségen megállá-

pitották, hogy Csiszár Gyula nem követett el büntetendő cselekményt, amiért a magyar nemzetiszíni lobogót az egyházi iratok között őrizte.

Mégsem szabadul ki Zaletzky! Közöltük lapunk előző számában, hogy a Skoda-botrány hőse, Zaletzky rövidesen kiszabadul a vizsgálati fogságból. A közvélemény egész Romániában felzudult erre a hirre. Valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy Zaletzky továbbra is fogva marad. A bíróság Zaletzky vizsgálati fogságát 50 nappal meghosszabbította.

Gázmérgezést kaptak a virágok. Indianapolis, északamerikai városban egy klórgázzal megtöltött tartály felrobbant. A klórgáz egy egész utcát előntött. Ennek következtében a robbanás környékén az összes virágok elhervadtak. A házakon levő és a lakásokban levő fémtárgyak a klórgáz maró hatása következtében megfeketedtek. A gáz-felhő gyorsan széteszlett és így szerencsére egy ember sem halt meg. Kétszáz ember súlyosan megbetegedett a klórgáztól.

Haláleset a határon. Szabó Béláné, miskolci asszony sétálközben véletlenül a cseh határra tévedt. A cseh határőrök megállásra szólították fel. Az asszony azonnal megállott. A cseh határőrök azonban nagy vitézül mégis lelőtték a szerencsétlen asszonyt. Szabó Béláné egyik miskolci kórházban halandoklik.

Bajor Gizi terve. Erről közöl roppant érdekes interjút a *Déli-báb* új száma, mely gazdag tartalommal jelent meg. A legfrissebb cikkeket, pompás rádióműsor, színházi beszámolókat, bizalmas híreket a kulisszák közül, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, filmriportokat, gazdag rejtvényrovatot és még számtalan szórakoztató apróságot talál az olvasó a népszerű képeslapban. A 84 oldalas *Déli-báb* 120 képet tartalmaz és ára csak 10 lej.

Juhok, szarvasmarhák **májmetelybetegségét**

biztosan
gyógyítja:
EGGER-féle

»MONIIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

Szobrot emeltek Görgey tábornoknak. - A magyarországi Visegrádon a szabadságharc egyik vezetőjének, Görgey tábornoknak, szobrot emeltek. Görgey tábornok rendelte el 1849-ben az orosz tulerő előtt Világosnál a magyar fegyverek letételét. Ezért sok vád érte. A történelem azonban igazságot szolgáltatott neki és bebizonyosodott, hogy Görgey nem tehetett másképpen, mint ahogyan tett. Görgeynek Visegrádon van az első szobra.

Gombamérgezés történt Tenkén. A biharmegyei Tenke községben súlyos gombamérgezési esetek történtek. Köteles Gyula délben gombát ebédelt, délutánra már gombamérgezés következtében meghalt. Illés Lajos és családja ugyancsak gombamérgezést kaptak. Illés Lajost és családtagjait a biharmegyei kórházba szállították gyógykezelés végett.

Nem jó kutyával egy tálból enni. Közlebebről cikket közlünk lapunkban arról, hogy a kutyákban sok olyan betegség csirája van, amelyek az emberre nézve életveszedelmessé válhatnak. Tanulságos esetet közlünk ezzel kapcsolatban. Petru Aurél kapitány súlyosan megbetegedett. Egyik temesvári kórházban meg akarták operálni. Gyomrában ugyanis egy daganat volt, amelyet úgy kapott, hogy kutyájával közös tányérből evett. A kapitány a betegség következtében úgy legyengült, hogy operáció közben meghalt.

Pokoli kinoktól a teljes egészéig, a több mint 6000 orvos elismerő levelekben is melegen ajánlott *Togal*-tabletták utján. Millió esetben bevált szer rheumá, köszvény és ülőidegszámításnál, fejfájásnál és idegfájalmaknál! A *Togal* azonnal segít. Nincs ennél jobb!

Elgázolta a saját szekert Sándor, István csikszentdomoskosi gazda fáért ment a Harótára a közbirtokosság erdejébe. A lejtős uton ökrei előtt ballagtott, mikor egyik döccenőnél a szekér rudja úgy hátbavágta, hogy elesett. A fával megrakott szekér áthaladt rajta és olyan súlyosan megsebesítette, hogy a kórházban meghalt.

Merész vállalkozás. Egy francia sportember, Alain Gerbault merész vállalkozásba fogott. Kivitorlás csónakot épített és ezzel a csónakkal körül akarja utazni a földet. A veszedelmes útal egyébként most másodizben teszi meg Gerbault.

Szülők figyelmébe. A nagyváradi „Szent Vincze” fiuinternátus az 1933—34. iskolai évre az elemi és középiskolai növendékek jelentkezését már most elfogadja. Első gimnázista magántanulókat is elfogad bentlakásra vagy bejárásra. Kivánatra tájékoztatót küld. Cim: Oradea—Nagyvárad, Nogall-utca 3.

Köszvényben szenvedőknél Köszvényes megbetegedéseknél tudvalevőleg hibás vérösszetétel alapuló anyagcserezavar áll fenn. A kóros alkotórészeknek a vérből való eltávolítására a *Togal* különösen alkalmas. A *Togal* megátolja a húgysav felgyülemelését és elősegíti a testből való kiválasztását. Több mint 6000 orvos nagyon elismerően nyilatkozott a *Togal* jó hatásáról.

Művelődési mozgalmak.

HŐSÖK NAPJA MAGYARDÉ-

CSÉBEN. A legnehezebb időben emlékeztet a Magyardecse a világháborúban elesett 80 fiának díszes emlékművét, hogy a márványba vésett nevek unokáink unokáinak hirdessék a hősi halott apák fiak emlékét. Külön jellegzősége a műnek az, hogy felső marványtáblája nyolc 48-as honfoglalás fájdalmas emlékét örökíti meg.

Az ünnepélyes felavatás Aldo-berényi György vezetésében volt. Igehirdetést mondott Gerő h. esperes végezte, az orgona mellett Kiss Zsigmond zongorista lelkész mondott emlékeztetőt. Márton S. Dániel házi-énekes saját költeményét adta elő, helybéli lelkész pedig az épitörténetét ismertette. Az emlékmű, a sok közmunkán kívül, 1000 Leibe került, melyet köz-

adakozásból hoztak elő a ref. egyház hívei, minden erejük megfeszítésével. Balla Dániel, Balla János, Kerekes István, Márton J. Márton, a Nőszövetség és a Viski János hozzátartozói 1000 Lei és azon felüli összeggel segítették a mű emelését, de 500 és 300 Leies tételek is bőven szerepelnek a hosszú névsorban. A mű kezdeményezői és legbuzgóbb harcosai Balla Dániel, Balla János és Kerekes István, tervezője és építője Tompa József marosvásárhelyi szobrász. Az énekkar több számmal szerepelt. Bajtársak nevében Márton D. Tamás, rokkantak nevében Márton Péter helyezett koszorút, míg Márton J. Sára a hadiözvegyek nevében. Kántor Ilka, ki nem is látta apját, zokogva mondta el pár mondatját a hadiárvaik nevében. Szem nem maradt szárazon. Öreg bajtársak dérütötte fejjel, négyes sorokban némán tisztelegtek a mű előtt, de

a 60-asok csizmapatkója szikrát ütött a békasóból, midőn az „imához“ vezényszó elhangzott.

Felirat ez: „Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból. Ezért vannak az Isten királyi széke előtt. Jelenések könyve 7. r. 14—15. vers“ Ünnepe után műsoros est fejezte be a szomorú, de a holnapra új erőt nyújtó napot.

DALOSÜNNEPÉLY DÉVÁN.
A dévai Magyar Dalárda csángótelepi osztálya karöltve a román k. Kolping Egylettel jól sikerült dalosünnepélyt és táncmulatságot rendezett a telepi szövetkezet helyiségében. A mulatság erkölcsileg és anyagilag kitűnően sikerült.

MŰSOROS ELŐADÁS DÉVÁN.
A dévai református iskolaszék jó tényleg gyermekelőadást tartott a városi színházban. A színelőadás úgy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült.

Székely dalok és dallamok.

Ezt a kislányt nem az anyja... library Cluj

(Nóta.)

Közvető, Lassú csárdás tempo.

Négyszólamú vegyeskarra írta: Sz. Tóth Vilmos.

1. Ezt a kislányt nem az anyja szülte, Di - ó - fá - nak te - te - je ter - mette.

Di - ó - fá - nak te - te - je bú - jába. Föld - re ha - jol szo - mo - ru - sá - gá - ba.

2. Látod babám azt a piros rózsát?
Reggel nyílik, — este járok hozzá;
Este járok, mikor senki sem lát,
Mégis irigy rám az egész világ.

3. Irigyeim, hagyjátok szeretnem
Hagyjátok a szememet rávalnem!
Rá van szokva szemem az intésre,
Két karom a leány ölelésre.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

A gazda sorsdöntő napai.

A tavalyi rossz buzatermés után a gazdák most nagy érdeklődéssel figyelik, hogy milyen lesz a folyó év buzatermése? Tavaly a buzatermés nagy részét a rozsda tette tönkre. Sok helyen a termés csaknem teljesen megsemmisült, más helyeken pedig a rozsda a buza minőségét annyira gyengítette, hogy a buza lisztje alig volt alkalmas kenyér készítésre.

A tavalyi rozsdás buzákat az idéni buzatermés eredményére is hatással vannak. Nagyon sok helyen ugyanis a gazdák rozsdával fertőzött vetőmagot vetettek, amelynek csiraképessége nagyon gyenge volt és így a vetések ritkák maradtak. Ezen kívül az ilyen magból származó buzavetések az idén az a veszedelem fenyegeti, hogy ezekben a rozsda, fejlődésére nézve kedvező időjárás mellett fokozottabban fog fellépni.

Az esős és hűvös tavaszi és nyár eleji időjárás miatt a buza érése mindenütt megkésett. Számolnunk kell azzal, hogy az idén az aratás 2–3 héttel később lesz mint tavaly volt. Az aratás megkéseése a buzatermés eredményére óriási kihatással lesz. Ha beköszönt a kánikula aratás előtt — ami nagyon valószínű, — úgy a buza szeme meg fog szorulni. Ezért igyekeznek a növénynemesítők arra, hogy rövid tenyészidejű, korán érő buzafajtákat állítsanak elő. Péter és Pál napját meghaladtuk. Ősi idők óta melegebb vidékeinken ez az a nap, mikor a kasza megpendül és kezdődik az aratás. Idén a legmelegebb időjárású vidékeken sem kezdődött meg az aratás Közép-Európában. Ez a késedelem máris azt okozta, hogy a buza-árak ugrásszerűen emelkednek. Mint lapunk előző számában is közöltük, a buza a Bánátban példátlanul magas árat ért el, mázsánsként meghaladta a 800 lejt.

Ugy látszik, az egész világon rosszak a terméskilátások. Így remény van arra, hogy, ha kevesebb és rosszabb minőségű buza is terem,

mint rendes körülmények között, azt a gazdák jó áron értékesíthetik és kárpótlást nyernek mileg ezáltal a gyengébb termés által elért zett veszteségért. Az amerikai hírek mindent megerősítik ezt a feltevésünket.

Sokan felteszik a kérdést, hogy vajon kormány intézkedései és a nemzetközi tárgyalások nem-e fogják azt eredményezni, hogy buza ára leszall?

A kormány belföldi intézkedéseiről még nem tudunk, annyi azonban bizonyos, hogy a kormány intézkedéseivel a buza nem csökkenteni, hanem emelni kívánja. A most lefolyt londoni, világgazdasági konferenciáról megállapíthatjuk, hogy csaknem teljes eredménytelenséggel végződött. Így nincs kétség arra, hogy szabad kereskedelmi intézkedésekkel a buza forgalma szabadabbá váljék a világpiacra és ezáltal árkiegyenlítődés álljon az alacsonyabb árszínvonal felé.

Szóval Péter és Pál napján elgondolkozhatunk azon, hogy mit remélhetnek a gazdák az aratástól, megállapíthatjuk, hogy tulságosan nagy aggodalomra nincs ok. A kedvezőtlen időjárás miatt ugyan jó termés nem várható, ami azonban teremni fog, annak jó ára lesz.

Bizonyos az is, hogy a buzaárak emelkedése kis mértékben meg fogja drágítani a termelői osztályok életét. Így az iparosok, kereskedők és szellemi munkával foglalkozó városi és falusi emberek drágábban fogják vásárolni a lisztet, és kenyeret, mint eddig. A veszteségük azonban bőségesen megtérül majd, hogy a falusi nép életében a magas gabonaárak új életerőt visznek be és a buza áramlása az eddiginél nagyobb folyamatosan indul meg a falvakról a város felé.

Ilyen reménységekkel eltelve készüljünk fel az aratásra és ilyen gondolatok kíséretében csináljuk meg számításainkat a következő gazdasági évré.

Hogyan termeljük a korai krumplit?

— Válasz több kérdésre. —

Korai krumplit kétféle módon természetesen. Ha július végén ókrumplit vetünk, az mélyebben, mint rendesen, úgy őszire, mielőtt a fagyok beköszöntenek, a júliusban vetett krumpli alatt termés van. A hidegebb időjárás későbbi bevetésével a krumpli-sorokat szalmával szalmastagon lefedjük és télen, vagy kora tavaszra a krumpli termését értékesíthetjük. Erre természetesen különben 1928. évi 30-ik számban, továbbá 1929. évi 12-ik sz.-ban rész-

letes fölvilágosításokat adtunk. Hogy ez a termelési mód bevált, igazolja 1929. évi 12-ik számban megjelent cikkünk, amelyben egyik előfizetőnk közli, hogy tanácsunkat követve, júliusban vetett krumplit és az kitűnően bevált: télen volt új krumplija.

Másik módja a korai krumpli termesztésnek, hogy előcsirázott krumplit vetünk. Ezt a munkát február elején kell megkezdeni. Kérjük azokat, akik a korai krumpli termesztése iránt érdeklődtek, ismételjék meg kérésüket a télen, amikor szívesen megismételjük a lapunk 1929. február 9-én megjelent 6-ik számában közölt cikket a korai krumpli termesztési módjáról.

Női gazdasági tanfolyam Székelykeresztúron.

Székelykeresztúri Unitárius Gazdasági Iskola folyó év július 30-ától augusztus 26-áig terjedő időben az iskola tanszemélyzetének és egy háztartási tanárnőjének vezetésével háztartási és gazdasági tanfolyamot rendez Székelykeresztúron. A tanfolyam résztvevőinek az iskola gazdasági ismereteknek elsajátítása, a család jövedelmét fokozni tudják. A tanfolyam rendszeres hallgatóiul felvétetnek olyan magánéletű, folyékonyan írni, olvasni tudó 16 életévüket betöltött nők, akik az ismeretek elsajátítására nagyon törekednek és ebből céljukat 1933. július 15-éig az iskola igazgatóságának tudomására hozzák. Rendes hallgatók magasabb létszáma 40, de már a tanuló jelentkezésével is megkezdik a tanfolyamot. A hallgatók minden a tanítást szolgáló munkában beiratkozásuktól kezdődően részt vesznek magukat a gazdasági iskola igazgatója és tanszemélyzetének rendeleteinek s megállapított házirend és munkabeosztásának. Rendes hallgatók a tanfolyam elvégzése után vizsgát kell tenniük és látogatási bizonyítványt kapnak. A rendszeres hallgatók között bentlakók és kintlakók. Bentlakók száma a 30-at túl nem lehet. Bentlakó, vagy kintlakó, de bentkiosztó tanulók a tanfolyam idejére 600 lei ellátási díjat fizetnek, melyen kívül kötelesek ágyneműt és fehérneműt

magukkal hozni és annak mosatásáról gondoskodni. Szalmazsákokba való szalmát az iskola díjmentesen ad. Írószerek és füzetek beszerzéséről szintén minden hallgató maga gondoskodik. Kintlakó és kintkiosztó, valamint a tanfolyam rendkívüli hallgatói beiratkozásukkor 100 lei beiratási díjat fizetnek. A tanfolyam rendszeres hallgatóin kívül bárki szabadon hallgathatja az egyes tetszés szerinti választott tárgyakat. E szándékukat bejelentő rendkívüli hallgatók számbeli korlátozás nélkül vehetők fel és a tanfolyam egész idejére 100 lei beiratási díjat fizetnek. — A tanfolyam elsősorban a gyakorlati ismeretek elsajátítását tűzte ki célul és ennek megfelelően minden nap a délutáni csupán 2 és a délutáni elméleti előadások s a szabadon maradt idő kizárólag a gyakorlati ismeretek elsajátítására fordítá-

tik. Előadtnak a következő tárgyak: háztartástan, egészségtan, baromfitenyésztés, sertésenyésztés és hizlalás, gyümölcstermelés, gyümölcs- és zöldségkonzerválás, tej és tejfeldolgozás, méhészet. — Gyakorlati oktatás céljára rendelkezésre állanak a gazd. iskola gazdasága, valamint a közeli falvak szövetkezeti tejfeldolgozó üzemai. — A tanfolyam végzett hallgatói közül az önként jelentkezők aug. 27-én tanulmányi kirándulást rendeznek a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállítás megtekintésére. E tanulmányi kirándulás költségei külön számíttatnak fel.

Bentlakó tanulók a háztartástan tanárnőjének állandó felügyelete alatt állanak.

Beiratkozni szándékozók közüljék ezt július 15-éig a Székelykeresztúri Unitárius Gazdasági Iskola Igazgatóságával, Cristur-Székelykeresztúr, Jud. Odorheiu.

FOLYTASSA A PERMETEZÉSEKET!

Hernyók, gyümölcsrothadás, varasodás, lisztharmat ellen

ARZOLA-SULFAROL, vagy TUTOKIL-lal

levéltelkek ellen barack és rózsafáknál THANOL-lal
a többi gyümölcsfáknál LIBEX-el

Felvilágosítások a vezérképviselőnél:

Frederic Spodheim & Co, Bucuresti 2., B-dul Elisabeta 55., vagy a
"MAGYAR NÉP" Szerkesztőségénél Cluj-Kolozsvár, Str. Paron L. Pop
(volt Brassai-utca) 5

Hogyan lehet a dohányzásról leszokni? Gyenge vagyok, nincs étvágyam, gyakran szédülök, gyomrom émelyeg, fülzúgásom van, köhögök. Tudom, hogy mindennek az az oka, hogy nem tudok a dohányzás szenvedélyéről lemondani, ma is 40 cigarettát szívok el naponta. Milyen fursanggal próbálkozzak meg? Nincs olyan nap, hogy ilyen, vagy ehhez hasonló kérdést ne intéznék *Tolnai Világlapja* szerkesztőségéhez s a szerkesztőség orvosi munkatársainak ügyes és ötletes tanácsai révén sok embernek sikerült már a dohányzás káros szenvedélyéről leszoknia. Bizonyíték: A hajdan megrogzított dohányosok hálálkodó leveleinek valóságos özönét hozza a posta *Tolnai Világlapjának*.

Irtsuk az arankát!

Nincs gazda, aki kétségbevonná, hogy a legfontosabb takarmánynövény a lucerna és utána a lóhere, mert hiszen ezek adják a legfőbb tápértéket egyrészt bő termésük, másrészt nagy fehérje tartalmuknál fogva. Tehát az a nagy veszély, amit az aranka ezen becses takarmánynövényünkben évenként okoz és az a kár, hogy az aranka nagy elterjedése vidékenként a lucerna és lóhere termesztését egyenesen lehetetlenné teszi, minden gazdát arra kell indítni, hogy az arankát gyökeresen kipusztítsa.

Az eddig ismeretes aranka-irtó eljárások: kiégetés szalmával, alászántás, felkapálás, vagy föld alá temetési eljárás nem vezettek kellő eredményre, mert az ujravetett területek ismét arankásak lesznek.

Nagy haladást jelent ilyenformán a Kuskutan nevű készítmény, melyet az arankafoltos helyekre kipermetezve, az arankát 10 perc alatt teljesen elpusztítja, anélkül, hogy az később újra terjedne és anélkül, hogy a lucerna, vagy lóhere gyökérzetét bántaná, sőt éppen

növeli ezeknek ujratermő képességét. Kuskutan permetezés után a zöld növényrészek megbarnulnak és az aranka megfeketedik, egy hét múlva azonban a lucerna és lóhere újból erőteljesen kihajt.

Tavasztól késő ősziig figyeljük tehát a here és lucernatáblákat és amint arankafoltot vetünk észre, azt azonnal permetezzük be ötszörösen higitott (100 l. vízben 20 kg.) Kuskutanal még valamivel a foltok szélein túl is. Permetezés céljaira szőlőpermetezőt, vagy ennek hiányában öntözőrózsával ellátott kerti öntözőkannát használjunk. Célszerű különösen magas állású lucernánál az arankafoltos helyeket előzetesen lekaszálni és csak azután permetezni.

Az ilyen lekaszált arankás lucerna feltétlenül megsemmisítendő és ennek gyűjtésénél is vigyázni kell, mert a lekaszált lucernával az aranka szétszóródik és újból fertőz.

A Kuskutan a közelben levő egereket, ürgeket is elűzi kellemtelen illatánál fogva.

A „Magyar Nép“ szerkesztősége bárkinek szívesen felvilágosítást ad a Kuskutanra és annak beszerzési lehetőségére vonatkozólag.

Kutya kiállítás Sepsiszentgyörgyön. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által augusztus 26—30. napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállításnak egy külön csoportját fogja képezni a kutya kiállítás, amelyen a vadász, juhász, házörző, rendőr, stb. kutya fajták állíthatók ki. Az E. G. E.-nek már a legutóbbi marosvásárhelyi kiállításán is volt kutya kiállítás, amely igen jól sikerült és nem remélt nagy érdeklődés kísérte a kiállítást, sőt jelentős eladások és cserék is történtek.

Rosszul sikerült az udvari állatvásár. Az udvarhelyi állatvásárra a gazdák több ezer állatot hajtottak fel. Nos a nagy pénztelenség miatt csak 287 állat cserélt gazdákat, árák közepesek voltak. Igás páronként 4—10 ezer lej minőség szerint. A tehenekezetértől 5 ezer lejes áron lehet vásárolni darabonként. A szarvasok ára 450—900 leu. A lovak árában lehetett tapasztalni a legnagyobb ingadozást, árak 600—8000 lej voltak darabonként.

Olcsóbb lett a cukor és sem fogy. Az általános pénzhány miatt a cukorgyárak látták, hogy a cukor árát lehet 30 lejen felül tartani. Utóbbi napokban egyes gyárak leszállították a cukor árát, egyesek azonban a régi áron árulják a cukrot. Ez a cukor árárhullámozást okozott. Végeredményében azt eredményezte, hogy valamit a cukor mégis olcsóbb lett. Ma 26—29 lej a kristálycukor ára kilónként. A fogyasztók azonban további olcsóbbodást számítva nem vásárolnak cukrot.

Piaci árak Nagyváradban.

Terményárak: buza 800—850, rozs 570, kukorica 230, zab 210, árpa 250, napraforgómag 430 lej mázsánként.

Minden községben adják elő a műkedvelők a „DÚSGAZDAG“

című bibliai színdarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerezhető meg.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

Egy táborban.

utóbbi hetek eseményei, azok a szép megnyilatkozások, amelyek a Magyar marosvásárhelyi nagy gyűlésének előké- zésénél történtek és maga a marosvásár- helyi nagy gyűlés is biztató jelei annak, hogy Erdélyi magyarságunk világosan kezdi látni és meglátni azt az igazságot, amelyet a gyűléstől fogva hirdettünk, hogy jövő meg- yűlésünknek elengedhetetlen feltétele, hogy táborban, egységes akaratban és elhatáro- zottan egyesüljünk és úgy próbáljunk gondos- kodni anyagi és szellemi érdekeink védelmé- re. Bizony hosszú időre volt szükség, amíg megértjük belátni, hogy egy vérből származó nem- zetnek egy családnak tagjai vagyunk s azért a belső életünknek kérdéseit magunk kö- zös megvitátunk és eligazítunk. Nem- nek régi gyarlósága az egymásközötti féltékenységre, pártoskodásra való hajlandóság minden időben fájdalmas akadálya volt a magyarságunknak, de ma, a mi történelmi helyze- tünkben teljes pusztulásunknak lehet előidézője. Semmire sincsen nagyobb szükségünk, ha a magyarságunk szervezett összefogására, mint az egy táborban való egyesülésre.

Ma valamikor, most van szükségünk, a nagyobb magyarnak, Széchenyi Istvánnak, példáját követve: „Ne kövessük elődeink azon hibáját, melyszerint a magyarnak soha nem volt nagyobb ellensége, mint önmaga, hanem inkább el inkább naponként s vessük mé- lyen szívünkbe Vörösmarty szövegét, e gyö- nörű lelekeztetését és bucsut adván irigy- séggel, hiúságnak, saját vérünkön nyerendő győzelem után esengésnek, tüsténti visszavonu- lásnak és egymásiránti bizalmatlanságnak, ha- nem terveinket s cselekvésünk okait felfogni és megvalósítani alkalmunk, ne tagadjuk végre magunk- nak azon eddig soha nem ismert kényezteté- set, a belső, egytestű családság, egy cél s egy- irányú törekvő nemzetségekbe forrjunk egybe”, így tőlünk tán távol marad még az enyé- s, ha egykor annak is ütnie kell, ne le- gyünk nemzetünk vége féregette s maga magát elhárította rothadás, de végső pillanatunkig meg- maradjon s vívjon meg minden elemekkel, nagy- ságát s becsülettel sülyedjünk ismét vissza

eredetünk titkos homályiba.“ E nagyszerű fi- gyelemztetés szempontja alatt érthetjük meg döntő jelentőségét annak, hogy mit jelent meg- maradásunkra nézve az egy táborban való ösz- szefogás.

Jól értsük meg ennek a követelménynek jelentőségét. Nem azt jelenti ez, hogy közöt- tünk döntő kérdésekben, azoknak helyes meg- oldása tekintetében ne legyen és ne lehessen vé- leményeltérés, mert ilyen követelmények felál- litása lelkiismeretes, komoly emberek között képtelenség és lehetetlenség, hanem azt jelenti ez, hogy teremtsük meg a kereteket a közös munkához és e kereteken belül, saját magunk körében mondjuk el és vitassuk meg nézetein- ket, válasszuk ki vezetőinket és azután senki se tartsa magát csálthatatlannak, hanem ta- nuljunk meg fegyelmezetten mindig alárendelni felfogásunkat és akaratunkat annak az elhatá- rozásnak, amelyet testvéreink gyűlékezeteiben a többség szükségesnek, lehetségesnek, jónak és célravezetőnek ítél. Óvakodjunk attól, ami- ről Széchenyi azt mondotta, hogy minden ba- jaink között az a legnagyobb, hogy közülünk „vajmi sok a közállományt subordinálja ma- gának s nem magát annak“.

Illesse teljes elismerés azokat, akik vett és adott sérelmeket, bántalmakat elfeledve, be- csülettel önfeláldozással előtérbe állították ezt az igazságot és megteremtették a lehetőségét annak, hogy végre mégis egymás jóhiszemü- ségét kétségbe nem vonva, egy táborban dol- gozzunk közös előhaladásunk és boldogulásunk érdekében.

Kétségtelen, hogy érdekeink védelme még sokkal lendületesebb, szervezettebb, mélyreha- tóbb munkát igényel, de meg kell állapítanunk azt is, hogy ha- eddig nagyobb sikereket el nem érhattünk, annak nem kis mértékben az volt az oka, hogy magunk között nem sikerült az át- törhetetlen, megoszthatatlan egységet biztosí- tani. A marosvásárhelyi és az azt megelőző megnyilatkozások biztató ígéretet nyujtanak arról, hogy ez a egység ma már vihartállón szilárd s így a sikeres munka elől elhárult a legnagyobb akadály. Ha így lesz, akkor való- ban új kezdetet jelent a vásárhelyi nagygyűlés.

Mulattató

PERC PERCRE SZALL.

*Perc percre száll,
Nap napra hull,
A búza nő
S' megéri: szóllanúl.*

*Szürkülni kezd
Ifjú fejünk
És csendesen
A sírhoz érkezünk.*

Gyökössy Endre.

A kopasz falu.

Hetedhét vármegyében sem volt olyan kopasz falu, amilyen Bákony, mikor Tóth Gáspár odakerült tanítónak. Az, hogy Bákony olyan kopasz, magába véve is szomorúvá tette a falut, de azonfölül még Bákony néma is, úgy hallgat, mintha örökre megnémult volna.

Mindennek az a magyarázata, hogy Bákonyban sohasem ügyeltek arra, hogy fa is nőjjön a faluban. Pedig ahol fa nincs, ott árnyék sincs. Sőt virág sincs és gyümölcs sincs. Nyárban nem susog, ősszel nem hull a falevél és tavasszal nem virágozik a lomb, mert ahol fa nincs, ott lomb se lehet. Oda a kertek és mezők vidám dalmokai se kíváncsoznak, az éneklő, csattogó kis madarak. Az olyan faluban, bezzeg, amelyik nem kopasz, mint Bákony, jókedvűen csattognak, énekelnek nap-hosszat! Mikor a nap fölbukkan a látóhatáron, a dalos madarak vidáman fölrebbennek és hangos dallal köszöntik a napot, mely fölmelegíti hideg fészüket, s a jó Istent, aki kendermagot, tiszta búzát ad a mezőknek és — önekik.

Tóth Gáspár tanító uram ily madárdalos imádsághoz és reggelekhez szokott a maga kis szülőfalueskájában, ahonnan ide, Bákonyba vetette a sors — tanítónak. Mindjárt a legelső reggelen, amint kilépett szobácskájából az iskola tornácára, csodálkozva nézett körül és aztán elégedetlenül megcsóválta fejét. Nem-hogy madárdal köszöntötte volna, de még verébesiripelés se. Az udvaron, a kertben, az utcán alig néhány elárvult fát látott. A nap

keményen odatűzött a tornácra. Az ravasz öreg macska ólálkodott.

Érthetjük hát, miért kedvetlen Tóth pár tanító uram. Nem is lehet ott ahol se virág, se dal nem terem. Olyan ha minden süketnéma volna, az egész tett gyönyörű világ.

Szerencsére Tóth Gáspár nem az a ber, aki belenyugodnék abba, hogy nem se dal, se virág. Ellenkezően! Ha nem hát teremjen! gondolta magában. És az iskolateremben az íróasztalhoz, elős nyomtatványokat, amikbe majd a je kis iskolások nevét sorrendbe beírja. csöndesen, csak úgy magamagának, füttyörészett.

Nem sokáig füttyörészhetett, mert tották az ajtót.

— Adjon Isten szerencsés jóregg. Kovács András bíró úr volt a látogató. Vele jött a kislánya, Pista is czentül majd mindennap ellátogat mint iskolabajáró, tanulmánygyó kis ta nya Tóth Gáspárnak. Tóth Gáspár meg gatta a gyerek fejét.

— Tanulni jöttél? — kérdezte tőle.

— Tanulni.

— De itt nemcsak ábécét tanulunk. Hanem dolgozni is. Az ábécé is csak való, hogy azzal is okosabban munkálk sék az ember.

Kovács Pista nem ijedt meg attól.

— Annál jobb tanító uram! Em munka Istené az áldás!

A tanító elmosolyodott.

— Nahát, ha máris ilyen tudós hadd lássam, hogy szívesen dolgozol.

— Hogyne dolgoznám! — büszkén Kovács Pista.

— Már beirtalak az első osztályba pedig együtt kísértél a falu végére.

— Hová? — kíváncsiskodott Pista.

— Majd meglátod...

Mentek, mendegéltek, Kovács bíró úr is velök tartott. Meg sem álltak addig míg egy nagy táblához nem ér. táblára nagy betűkkel ez volt felírva: iskola".

De biz hiába hívták így, mert az azon a földön se fa, se iskola!

Kovács Pista elnevette magát:

— Furesa! Mégis faiskolának!

Persze, hogy annak hívják! A mi is iskola, pedig még nincsen benne! Bezzeg pár nap múlva majd benépe! Hát éppen ezért ebből az üres, csendes iskolából is igazi faiskolát kellene csinálni,

Pista már lelkesedett:

— Én szívesen segíték, tanító uram!

— Hát ha szívesen dolgozol, fiacskám, keríts valahonnan és ültess el egy kis gyümölcsfacsemetét a faiskolába. Az első fát ültess el. Elsőnek jöttél az iskolába, légy te is az első a faiskolában, a faültetésben is! Hadd hívjanak!

— Hár a faluban nem volt fa, de Pista mégis ültetett valamit a faültetéshez. Többször meglátta, hogy ültetik, védik, ojtják, ápolják a növendékfácskákat. De Harangod nem ültetett kopasz, mint Bákony. Most a tanító ültetésére mindent észébe juttatott. Milyen jó volna, ha Bákonyban is virárganék a fák! Hűvös, hűvös fa és az ember akármelyikről lehetne édes gyümölcsöt! Pista már ilyenkor törte a fejét:

— Milyen fát ültessek, tanító uram?

— Milyet? Akármilyet. Almafát, körtefát, meggyfát, diófát. Cseresznyefát, meggyfát, borsófát, meggyfát, meggyfát, meggyfát, meggyfát. Cseresznyefát, meggyfát, meggyfát, meggyfát. Szóval: amilyet akarsz, amit legjobban szereszel.

— Tyhú! ki győzné azt!

— Ami azt illeti, Kovács Pista valamennyit ültetett. Azaz, hogy szerethette volna, ha akár egy akármelyik is ott ropogott volna a fogában. Mert egyforma kedves a gyümölcs, van az. Igaz, hogy könnyű azt mondani, hogy akármelyik! De mikor Bákonyban egyetlen gyümölcsfa sincs, se ilyen, se olyan. Akkor miből válogasson az ember, ha nem válogathatja az. Hát, hogy mit ne ültessen, nem hogy azt válogathatná, hogy mit ültessen!

— Na, Kovács András uram nem azért bíró, hogy egy gyümölcsfától megijedjen! Ha nincs gyümölcsfa Bákonyban, hát majd lesz! Ko-

vács András bíró úr nagyon jól tudja, hogy a báróék kertjében, a szomszéd faluban mindenféle gyümölcsfa van, ott csakugyan válogathat belőle, aki szereti a fát, meg a gyümölcsöt.

Egyszóval Kovács András, éppen mint ma az iskolába, másnap Pistával együtt át is tapodott a báróékhoz. Ki is választott a báróék gyümölcsöskertjéből három pompás, egészséges csemetevesszöt. Mégpedig egy almafavesszöt, egy körtefavesszöt, meg egy diófavesszöt. Nem is került sokba. A három csemete ára is kitélt egyetlen pengőből, s még azt a pengőt is elengedte a báró ur, mikor megtudta, mire kell. És harmadnap az almavessző már ott állott a faiskolában, a körtefavessző a templomudvarán, és a diófavessző a Kovács András udvarán. Maga bíró uram ügyelt rá, hogy a fia jól végezze a faültetést. Nehogy valami hiba essék a munkájában.

Az egész falu csodájára járt a három fának. Mind a háromnak egy nevet adtak.

— A Kovács Pista fája!

De nem oda Buda! Ha Kovács Pistának három fája van a faluban akkor Dudás Ferkónak is dukál három fa! És ha Dudás Ferkónak dukál, akkor Borbás Jóskának is dukál. Meg Adánci Máténak, Dédes Klárinak, Karika Balázsnak, Kajtor Böskének, Ostor Ambrusnak. Senki se akart hitványabb lenni Kovács Pistánál. És harmad-negyednap már minden gyerek gyümölcsfavesszővel állított be az iskolába Tóth Gáspárhoz. Minden kisiskolás elültette a maga három fáját.

Az új tanító már nem csóválta elégedetlenül a fejét. Hiszen ezt álmodta ő éppen. Így képzelte a dolgot előre is. Tanító úr tehát jókedvűen mosolygott. Mintha csak őrá is mosolygott volna máris a piros alma meg a császárkörte.

Annak is eljött az ideje. Nemsokára a faiskola nemhogy csupasz lett volna, hanem már nem is fért volna beléje több gyümölcsfacsemete, úgy teleültették. És mire kitévaszodott, már he is ojtották a kis csemeteket. A vékony és gyenge vesszők évről-évre, tavaszról-tavasza jobban erősödtek. Mire Kovács Pista

...en magyar ember...
...a magyar egyházak biztosító intézete a

MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehát magyar köteletség biztosítást ide átadni

a negyedik osztályt kijárta, már Kovács Pista saját fájáról szakasztott almát, körtét Tóth Gáspárnak és ősszel lombhulláskor a Kovács Pista diófájáról hullott ölébe a dió.

És a virágzó fák, a sűrű lombok odacsalogatták a ligetek és kertek dalnokait, az éneklőmadarakat is. Vasárnap reggel a templomban felzendült az ének és odakünn, a kertekben és udvarokon, a falombok között vidáman, kedvesen csattogott a madárdal. Isten örök dicsőségét hirdette a zengő templom is, a dalos madár is. A jó példa, amit Tóth Gáspár tanító uram és Kovács Pista nyújtott, mindenkit föllelkesített. Mindenki láthatta és látta is, hogy mennyi szépséget ad a falu képének a sok virágzó fa és mennyi izes gyümölcsöt ad embernek, madárnak egyaránt. A fa is, a madár is hálás: az egyik virággal és gyümölcessel, a másik nótával fizet, senki se akart lustább vagy

rosszabb lenni a másiknál, mindenki fát ültetett, ojtott és növelt. Tele van a Kovács Pista lombos, terebélyes fárrággal tavasszal, nyáron; enyhén nyújtva a kánikulai hőség ellen és izes gyümölcsöt őszre. A ligetek, a kertek elhullatják a sárga leveleket, de a kámban almával, körtével, dióval, meg. Még a rigó is azt fütyörészi: Jaj, badió! Elhiszem azt! Nem kopasz már! Nem kopasz, nem néma, nem süket! Tündérliget. Virágzanak és gyümölcsözdenfelé, kertjeikben és udvarain a Kovács Pista fái és vigan dalolnak, csicsereg. Isten szelid dalnokai, az énekes kis csalogányok. A kopasz falut aranyhajú kisasszonnyá szépítették a Kovács Pista

Lőrinczy

Apróságok • Adomák

Drága pecsenye.

A Csehországban levő Olmütz városában történt az alábbi eset. Egy öreg asszony több százezer lej értékű vagyonát, hogy a betörőktől megóvja, régi husvágó gépébe rejtette el. Közben az asszony elutazott hazulról és a háztartást ezalatt az idő alatt a leánya vezette. A leány elővette egy alkalomkor a gépet, megdarálta a hust és vagdalt pecsenyét sütött. A pénz úgy el volt dugva a husvágógép szerkezetében, hogy a lány nem vette észre. A hússal együtt így a pénzt is megdarálta. Így készült el a világ legdrágább vagdalt pecsenyéje, amelynek minden egyes darabkája 50 ezer lejbe került.

Egyenlőség a házaséletben.

— A mi házasságunkban sohasem adódnak nézeteltérések. Ha nekem van igazam, a férjem köztön abbahagyja a vitakozást.
— És ha a férjének van igaza?
— Az sohasem fordul elő.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 le; — orvosi levelekhez 30 lej.

P. M. Bánffyhungad. Ön arról panaszkodik lev. lapján, hogy a konverziós törvényről nem közöltünk újabb részleteket, illetőleg nem ismertettük a törvény végrehajtási utasítását. Felhívja figyelmünket arra, hogy nyugodtan kihagyhatnánk a szórakoztató olvasmányokból 6–7 oldalnyit és ehelyett foglalkozhatnánk gyakorlati kérdésekkel. Ezzel a felfogásával nem tudunk egyetérteni, mert a „Magyar Nép”-nek nemcsak az a feladata, hogy hasznos és gyakorlati irányu tanácsokkal lássa el olvasóit, hanem az is, hogy megfelelő mulattató rovat beállítása útján a magyar nyelv dolgait is munkálja és olvasóinak gyönyörűsége élvezetet szerezzen. Ami pedig a konverziós törvényre vonatkozó kifogását illeti közölhetjük, hogy a törvény végrehajtási utasítása hivatalos formában még mindég nem jelent meg. Közöltük már a törvény első ismertetése alkalmával, hogy a törvény egyes pontjai annyira bizonytalanok, hogy a gyakorlatban valószínűleg egészen más módon fogják azokat alkalmazni, amint a törvényben állanak. Ez a

feltevésünk beigazolást nyújtott, hogy a végrehajtást még mindig nem tudsz szíteni, éppen azokért a lanságokért, amelyek a egyes pontjainak magyarságban keletkeztek. Vagy hogy a végrehajtási utasítás fogja ezeket a bizonytalanság megszüntetni és ez esetben nyilván lehetséges (szakemberekben erősen tartja magyarság felfogás), hogy ősszel a konverziós törvényt fognak alkalmazni. Egyébként legyen szabadon felhívunk arra, hogy mindig a békés megegyés lett voltunk. Mindig azt kívü, hogy békés megegyés szerűben lehet rendezni a lezáró és adós közötti viszonyt mint törvényekkel. Kérhetünk a Magyar Párt helyi gyűlésére, ahol pártunk nőke dr. gr. Bethlen György konverzió helyett a felelős jóakaratu kiegyezését ajánljuk. Elnökönk szerint ez az a mód a megoldásra. Erős közvéleményünk, hogy a jövőben ennek a felfogásnak fog adni. Ön tehát ne várja tőlünk, hogy egy szép nap a titést küldjünk az adós, hogy ne fizessenek az adósságot.

A szerkesztésért felelős: GYALLAY DOMOKS

Tanuld meg!

Hogyan tehetjük a zsidelyt mentessé? A zsidellyel való legnagyobb hátránya, hogy zsidely rendkívül gyulékony. A hátránya, hogy néhány különösen északos feleleten ellepi a moha, vagy korpusknak indul. A zsidelynek a hibáin könnyen segítenek a következő módon. A zsidelyeket felszegés előtt két egymásután köszönkártyával mázsoljuk be. A mázra, míg száradt meg, vékony rétegre fóliára tört és megszilált papírt hintünk. Nehány nap múlva a kártyába szórt téglakemény anyaggá szilárdul meg a zsidelyt tökéletesen véd a lángoktól. Az eljárás megjelölt zsidelyek a korhadásis jól ellentállanak. Az eljárás különösen akkor nevezhető biztosnak, ha néhány időközrel megismételjük a megelőzést és a téglaporral behintést.

Hogyan áll el a kenyér frissen? Hogy a kenyér hetekig frissen, az a kenyérsülés követ-

kező módjával érhető el: A kenyér tészta készítése, dagasztása a rendes módon történik. Egy kilógrammnyi darabokat szakítva ki a megkelt tésztából, azt hasáb alakúra kell sütni, ügyelve, hogy a héja ki ne repedjen. A kenyeret a kemencében, a rendes időnél valamivel tovább kell bennhagyni. A megsült kenyeret a kemencéből kivéve, azon forrón, szoroson vastagabb papirosba csomagoljuk, még pedig kétszer oly módon, hogy a két csomagolás hátsai szembekerüljenek egymással. A beburkolt kenyeret zsineggel erősen átkötjük. A kenyér beburkolásához jó bármiféle erősebb papiros, azonban inkább világosabb színűt vegyünk. Mikor a kemence 120—130 fokra lehűl, a papirossal beburkolt kenyeret még egyszer betesszük. 15—20 perc után azután végleg kivesszük. Az ily módon készült kenyér egy hónap múlva is papirosburkából kicsomagolva még megőrizte, ha nem is frissességét, de a puhaságát.

Köszönőlevelek

Év első fele eltelt s a félévi díjat elkészítettük. Ebből megkapítottuk, hogy előfizető-jelentékenny része nem rendel az előfizetését. Már hónapok óta figyelmeztetünk minden előfizetőst a díjak beküldésére, de látszik azonban, hogy felhívásunkat nem vette minden hátról magára nézve kötelezőnek. Ugyanis a kitöltött postakártyákon feltüntetett hátralevő és előfizetési díjat csak küldték be, akik belátták a kö-

nyak azzal, hogy lapunkat előfizetőink pénzén tartjuk fenn. Ezen pontos előfizetőinknek köszönhetjük, hogy eddig minden héten megjelenhettünk s kiküldtük lapunkat. Most azokon van a sor, akik eddig bármely okból kifolyólag nem küldték be hátralevőiket. A nyári hónapok a legnehezebbek, kiadásaink ugyanazok, mint ősszel vagy télen, tehát a hátralevősök ne várják be az év végét, hanem a díjaikat most küldjék be. Előfizetőinkön mulik tehát, hogy lapunkat a nyári hónapok alatt is akadálytalanul megjelenessük. Aki egyszerre nem tudja az évi díjat be-

küldeni, örömmel vesszük, ha most beküldi hátralevő felét s a másik felét későbbben.

H. J. Ujmosnica. D. L. Vicov de sus. O. L. Máramarossziget. P. L. Siménfalva. B. A. Gyalu. N. O. Abrudbánya, K. I. Dicsőszentmárton. Cs. K. Mezőpanit. B. P. Olthéviz.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Cs. S. Ozsdola. A Csiki Sándor aláírásu levelet áttettük az Országos Magyar Párt elnökségéhez. Innen a levelet június 3-án elküldötték a háromszék megyei tagozathoz elintézés végett. Így nem tudjuk önnök a levelet visszaküldeni, hogy az aláírás hitelességét megállapíthassa és szövegét sem tudjuk közölni. Kérjük forduljon ebben az ügyben az Országos Magyar Párt háromszék megyei tagozatához, ott a levelet is megtalálja.

F. L. Hosszumező. A korai krumpli termesztését lapunk gazdasági rovatában ismertettük röviden, főképpen azért, mert többen érdeklődtek a kérdés iránt.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. Gy. Azuga 155, K. A. Szentkatolna 155, Id. D. J. Nagyajta 155, B. F. Székelypetőfalva 150, H. J. Zágon 155, Cs. G. n.ó Maksa 155, B. A. Zabola 155, Gy. B. Sepsiszentgyörgy 155, I. M. Angyalos 155, Cs. T. Cserna 155, (r. 1934 máj. 1-ig), K. K. Vulján 155, V. K. Hátszeg 155, Hiteliszöv. Algyógy 155, E. J. Felsőcsertés 155, K. L. Brád 155, N. A. Lozsád 150, G. F. Héderfája 155, K. M. Bethlenszentmiklós 155, K. J. Szapárfalva 85, Szentferenc-rendi Z. Kaplony 150, S. L. Szilágyipér 200 (r. 1933. május 1-ig), K. L. Nagykaroly 155, K. M. Temesfalva 150, B. D. né. Oklánd 85, Ifj. V. A. Firtosmartonos 150, K. Zs. Nagybacon 150 Lej.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . 500 L. Félévre 250 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5.
Kérjen mutatványszámot.

Könyvcisztályunk
(a **MINERVA** könyvesbolt)

közli olvasóinkkal, hogy az elfogyott népszínművek közül új kiadásban jelentek meg

- Géczy: Gyimesi vadvirág
— Amit az erdő mesél
- Csepreghy: Sárga csikó
— Piros bugyelláris
- Almási: A tót leány
- Rátkay: Felhő Klári
- Lukácsi: A vereshajú
- Szigligeti: A cigány
- Berczik: Parasztkisasszony
- Tóth Ede: A tobor

és darabonként 55 lejeért kaphatók.
Újabb népszínművekből is nagy raktár. —
Kérje jegyzékünket!

CSERJÉSI:

Szegény ember gazdasága

gyógynövényekről szóló könyv 33. — lejeért kapható a
Minervánál

Cluj Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.
(volt Deák Ferenc-u.)

VERGILIUS:

„GEORGICA“-ja

Szabó András igazgató-tanár kitűnő fordításában megjelent

Kapható a

Minerva R.-T. könyvesboltjában,

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.
(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Ára 60— lei.

A Mezőgazdasági Szemle

**Románia
magyar gazdatársadalmának
lapja**

Mutatványszámokat bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal.
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

Rendeljen

„Szentháromság“ kaszát

és

„Szentháromság“ köveket

Az idén is teljes jótálással adunk minden darabot.
Az idén is minden tíz darabra egyet jutalomképpen adunk.
Az idén is a meg nem felelő kaszát kicseréljük.
Az idén is a postaköltséget mi fizetjük.
Balkezes kaszák is kaphatók.

Csak épen az árakat szállítottuk le

„Szentháromság“ kaszák árai:

65	70	75	80	85	90	95 centisek
85	90	95	100	105	110	115 Lei.

Tíz darab „Szentháromság“ kő ára százötven Lei.
Három darab kaszánál kisebb rendelésnél a postaköltséget felszámítjuk.
Megrendelhető utánvétellel megánál a Kaszatelepnél, vagy a falusi
levő megbizottunknál.

„Szentháromság“ Kaszatelep
Orășul-Nou — Avasujváros, Județul Satu-Mare